

U C H W A Ł A /2016
Rady Powiatu w Płocku
z dnia2016 roku

w sprawie: wsparcia gospodarstw rolnych wobec trudnych warunków ich funkcjonowania wynikających z obowiązujących i planowanych regulacji prawnych

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 12, 14 i 16 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1445, z późn. zm.) Rada Powiatu w Płocku uchwala, co następuje:

§ 1

Rada Powiatu w Płocku apeluje o wsparcie gospodarstw rolnych wobec trudnych warunków ich funkcjonowania wynikających z obowiązujących i planowanych regulacji prawnych.

§ 2

Rada Powiatu w Płocku, mając na uwadze dobro mieszkańców powiatu płockiego, opłacalność produkcji rolnej, apeluje o:

1. ponowne przeanalizowanie, proponowanych w projekcie ustawy Prawo wodne, stawek opłat za pobór wód, dodatkowych opłat dla rolników za pobór wód do nawodnień gruntów i upraw, systemu opłat stałych za pobór wody, z uwzględnieniem przeliczenia kosztów produkcji rolnej wywołanych projektowanymi opłatami, w celu zagwarantowania opłacalnych cen produktów rolnych;
2. zmianę, w projekcie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, metodologii szacowania skutków suszy z uwzględnieniem niskiej ilości opadów w okresie jesienno-zimowym, a więc niskiego, wyjściowego poziomu wód gruntowych przed okresem wegetacji roślin, co ma istotny wpływ na wystąpienie suszy w późniejszym okresie;
3. zwiększenie, w projekcie ww. rozporządzenia, punktów monitorujących opady atmosferyczne tak, aby zlokalizowane zostały w każdej gminie, co zwiększy dokładność szacowania klimatycznego bilansu wodnego i w sposób realny odzwierciedli rozkład opadów atmosferycznych w czasie wegetacji, a to przełoży się na wiarygodny obraz suszy w regionie;
4. uwzględnienie w projekcie ww. rozporządzenia trwałych użytków zielonych, które są podstawową bazą dla produkcji pasz dla zwierząt, zalecanych upraw dla gleb najłżejszych, które to gleby są najbardziej wrażliwe na suszę, ujemnej wartości klimatycznego bilansu wodnego dla kukurydzy w uprawie zarówno na ziarno, jak i kiszonkę na glebach bardzo lekkich (tj. piasek luźny-pl, piasek luźny pylasty-płp, piasek słabo gliniasty-ps i piasek słabo gliniasty pylasty-psp);

5. stworzenie nowoczesnego systemu monitoringu suszy w Polsce, który w sposób realny i bez opóźnień przedstawiałby stan suszy nie tylko w danym regionie, ale i gminie;
6. przywrócenie i wydłużenie procesu uzgodnień (konsultacji społecznych) z zainteresowanymi przedstawicielami organizacji rolniczych, przedstawicielami użytkowników wód oraz właściwymi organami administracji samorządowej, służbami ochrony środowiska i organizacjami ekologicznymi, działającymi na terenie powiatu plockiego, w celu umożliwienia wypowiedzenia się w przedmiocie sprawy;
7. ponowne przeanalizowanie zapisów znowelizowanej ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego pod kątem uniemożliwienia zaniżania wartości ziemi rolnej przy pozyskiwaniu kredytów rolniczych oraz określenia kryteriów wykonania prawa pierwokupu na rzecz Skarbu Państwa.

§ 3

Uchwałę przekazuje się:

1. Prezesowi Rady Ministrów
2. Dyrektorowi Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie
3. Ministrowi Środowiska
4. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi
5. Ministrowi Finansów
6. Marszałkowi Województwa Mazowieckiego
7. Wojewodzie Mazowieckiemu
8. Prezesowi Mazowieckiej Izby Rolniczej w Warszawie
9. Prezesowi Krajowej Rady Izb Rolniczych w Warszawie
10. Przewodniczącemu Rady Powiatowej Mazowieckiej Izby Rolniczej Powiatu Plockiego
11. Przewodniczącemu Związku Powiatów Polskich
12. Przewodniczącemu Związku Gmin Wiejskich RP
13. Wójtom gmin i burmistrzom miast i gmin z terenu powiatu plockiego.

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Płocku.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

.....
(pieczęć i podpis Przewodniczącego Rady)

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Powiatu w Płocku

w sprawie: wsparcia gospodarstw rolnych wobec trudnych warunków ich funkcjonowania wynikających z obowiązujących i planowanych regulacji prawnych

Do Rady Powiatu w Płocku wpływa wiele głosów o pomoc w stratach spowodowanych suszą, opóźnieniami w dopłatach bezpośrednich, czy zmianami w regulacjach prawnych, uderzających w rolników. Apele składają zarówno samorządowcy szczebla gminnego, jak i sami mieszkańcy powiatu trudniący się rolnictwem.

Duże zastrzeżenia i obawy w mieszkańcach budzą zapisy projektu nowej ustawy Prawo wodne, która ma obowiązywać od 2017 roku. Przepisy te nakładają szereg restrykcji dla gospodarstw rolnych, w tym tak wysokie stawki za cenę wody zużytej do produkcji rolnej i rybackiej, że spowodują poważne zachwianie tej produkcji i konkurencji na unijnych rynkach rolnych (względem gospodarstw np. z Niemiec).

Dotyczą one w szczególności rolników (nowe opłaty za korzystanie z wody od 2018 roku) i branży spożywczej (nowe opłaty od 2017 roku). Zgodnie z zapisami ww. projektu ustawy rolnicy, którzy używają wody na potrzeby zaopatrzenia ludzi i zwierząt gospodarskich oraz nawadniania gruntów i upraw w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód, pobieranych za pomocą urządzeń technicznych, będą musieli płacić i to wcale niemało, bowiem górne stawki ustalono w wysokości 1,64 zł za 1 m³ w przypadku wód podziemnych oraz 0,82 zł za 1 m³ w przypadku wód powierzchniowych! Opłaty będą musieli ponosić wszyscy ci, którzy wykorzystują więcej niż 5 m³ wody na dobę! Do tej pory gospodarstwa były zwolnione z tego typu opłat. Dla przemysłu spożywczego specjalne wysokości stawek będą wynosić odpowiednio 2,10 zł za wody podziemne i 1,05 zł za wody powierzchniowe. Według wstępnych wyliczeń branży, nowe stawki spowodują aż 20-krotny wzrost kosztów zużycia wody w zakładach przetwórczych!

W projekcie ustawy Prawo wodne w systemie zwolnień z opłat za pobór wód należy uwzględnić zwolnienia z opłat za pobór wód powierzchniowych do nawodnień. Nawodnienia nie są prowadzone we wszystkich miesiącach w ciągu roku oraz w latach o wystarczających opadach. Potrzeby w zakresie poboru wód wynikają z długotrwałego braku np. opadów atmosferycznych, na które rolnik nie ma wpływu. Ponadto nawodnienia gruntów i upraw mają pozytywny wpływ na środowisko, retencjonowanie wody w zlewni, ograniczenie odpływu (co ma znaczenie nie tylko z uwagi na ochronę ilości, ale również jakości zasobów wodnych). Rolnicy wykonując nawodnienia (podsiąkowe, z regulowanym odpływem, deszczowanie) z użyciem wód powierzchniowych wnoszą wkład w retencjonowanie wody, ochronę ekosystemów zależnych od wód oraz przyczyniają się do wymiernych korzyści dla środowiska przyrodniczego. Innymi wymiernymi korzyściami wysokiego uwilgotnienia jest utrzymanie gleb torfowych, zapobieganie uwalnianiu się dwutlenku węgla – gazu cieplarnianego. Nie bez znaczenia jest również zachowanie walorów przyrodniczych łąk i pastwisk. Należy wprowadzić konieczność utrzymania zwolnienia z opłat za pobór wód powierzchniowych do nawodnień.

Projekt ustawy Prawo wodne wprowadza wiele wymagań finansowych i restrykcji, które spowodują spadek opłacalności produkcji rolnej i rybckiej, która w obliczu istniejącego kryzysu na rynkach rolnych, może spowodować upadek wielu gospodarstw i zmniejszenie konkurencyjności w stosunku do innych krajów Unii Europejskiej.

Inną obawą właścicieli gospodarstw z terenu powiatu są konsekwencje niektórych regulacji, które wprowadza nowa ustawa rolna. Dotyczy to m.in. obawy przed zaniżeniem wartości ziemi rolnej przy pozyskiwaniu kredytów rolniczych nawet o kilkadziesiąt procent. Według nowych regulacji wartość ziemi będzie wyznaczana nie przez rynek, a przez Skarb Państwa. W takim przypadku, przy aplikowaniu o kredyt rolniczy pod uwagę będzie brana nie cena faktyczna na danym obszarze, lecz ta, jaką oszacuje Skarb Państwa. Taka sytuacja, zdaniem rolników, będzie znacznym utrudnieniem przy doinwestowywaniu gospodarstwa. Ograniczenie wolnego obrotu ziemią rolną spowodowało, że nieruchomości rolne przestają być dla banków zabezpieczeniem kredytów hipotecznych. Ci rolnicy, którzy już wzięli kredyt pod zastaw ziemi, mogą się dowiedzieć, że to niewystarczające zabezpieczenie.

Największy problem stanowi susza i jej skutki dla niemal wszystkich gałęzi rolnictwa. Zeszły rok upłynął pod znakiem suszy.

Rząd prowadzi prace nad projektem rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb. Resort rolnictwa przeanalizował problem, który pojawił się w ubiegłym roku przy szacowaniu skutków suszy i zmienił wartości progowe klimatycznego bilansu wodnego (KBW), tj. wskaźników, które pozwalają na monitorowanie wystąpienia suszy w uprawach rolnych. Jednak zaproponowane w projekcie rozporządzenia zmiany mimo, że idą w dobrym kierunku, są mocno niewystarczające.

Rada Powiatu w Płocku postuluje o zmianę metodologii szacowania strat, bo obowiązująca obecnie metoda nie uwzględnia niskiej ilości opadów w okresie jesienno-zimowym, a więc niskiego, wyjściowego poziomu wód gruntowych przed okresem wegetacji roślin, co ma istotny wpływ na wystąpienie suszy w późniejszym okresie. Ponadto stacje i posterunki meteorologiczne monitorujące opady atmosferyczne powinny znajdować się w każdej gminie. Taka ilość punktów pomiaru w sposób realny odzwierciedliłaby rozkład opadów w czasie wegetacji, a to przełożyłoby się na wiarygodny obraz suszy w regionie.

W załączniku do projektu rozporządzenia przedstawiającym wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb nie uwzględniono trwałych użytków zielonych, które są przecież podstawową bazą dla produkcji pasz dla zwierząt. Nie skorygowano też zalecanych upraw dla gleb najłżejszych, które to gleby są najbardziej wrażliwe na suszę. Dodatkowo nie uwzględniono ujemnej wartości klimatycznego bilansu wodnego dla kukurydzy w uprawie zarówno na ziarno, jak i kiszonkę na glebach bardzo lekkich (tj. piasek luźny-pl, piasek luźny pylasty-plp, piasek słabo gliniasty-ps i piasek słabo gliniasty pylasty-psp).

Ponadto winien być stworzony nowoczesny system monitorowania suszy w Polsce, który w sposób realny i bez opóźnień przedstawiłby stan suszy nie tylko w danym regionie, ale i gminie. Nie może być tak jak w ubiegłym roku, że klęska suszy dotykała całe województwa, a była ogłaszana tylko w niektórych gminach.

W związku z powyższym Rada Powiatu w Płocku apeluje o wsparcie gospodarstw rolnych wobec trudnych warunków ich funkcjonowania wynikających z obowiązujących i planowanych regulacji prawnych.